

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Årsmelding 2016

1. Sammensetning av Rådet

Edgar Fredriksen, Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF), leder.

Øyvind Brandt, Folkehøgskoleforbundet (FHF), nestleder.

Kjell Konstali, Informasjonskontoret for Kristen Folkehøgskole (IKF)

Kjersti Versto Roheim (IKF)

Åsmund Mjelva/Morten Eikenes, Informasjonskontoret for folkehøgskolen (IF)

Mona Økland (FHF)

Odd Arild Netland, sekretær

2. Underutvalg

Internasjonalt utvalg og Økonomiutvalg.

Årsmeldingene følger som vedlegg.

3. Møtevirksomhet

Folkehøgskolerådet har i 2016 hatt 6 rådsmøter.

4. Rundskriv til skolene

Folkehøgskolerådet har sendt ut 27 rundskriv i 2016. Alle rundskrivene er lagt ut på Folkehøgskolerådets hjemmeside, www.folkehogskole.no/fhsr.

5. Saker i 2016

5.1 Rektormøtet 2016

Rektormøtet 2016 ble gjennomført i Bodø i uke 3. Dagen før rektormøtet ble det avholdt et administrasjonskurs. Rådet har dekket rundt 150 000 kroner for gjennomføringen av møtet.

5.2 Overførte midler fra skolene

Ordningen fra 2006 om overføring av midler fra skolene til Folkehøgskolerådet, som igjen fordeler midlene til pedagogisk utviklingsarbeid, reisestipend, elevutveksling, vikar for tillitsvalgt og ressurs til sentralt tillitsvalgt, er videreført i 2016. Alle skolene er med i ordningen. Til sammen overførte skolene kr. 5 231 694 i 2016.

5.3 Pu-midler

5.3.1 Pedagogiske utviklingsprosjekter Pu-midler for 2016

For 2016 har Folkehøgskolerådet hatt til disposisjon kr. 2 674 500 og har gjort følgende tildelinger/utbetalinger:

1. Reisestipend	kr.	125 500
2. Organisasjonene og skolene	kr.	2 389 000
3. Int. arbeid og rektormøte	kr.	110 000
4. Distriktsmøter	kr.	50 000
Sum	kr.	2 674 500
Ubenyttet		5 100

5.3.2 Tildeling av Pu-midler for 2017

For 2017 har Folkehøgskolerådet til disposisjon kr. 2 730 100 og har gjort følgende tildelinger:

1. Reisestipend	kr.	125 500
2. Organisasjonene og skolene	kr.	2 480 100
3. Int. arb. og rektormøte	kr.	100 000
5. Distriktsmøter	kr.	50 000
Sum	kr.	2 730 100

5.4. Læringsprogram for folkehøgskolene:

Ungdomsforskere og bærekraft – folkehøgskolen for fremtiden

Prosjektet startet opp i 2014 som et fellesprosjektet med Framtiden i våre hender om bærekraftige skoler i en bærekraftig verden med fire pilotskoler: Sund, Elverum, Hurdal Verk og Sørlandet. Pilotprosjektet ble videreført skoleåret 2015/16 med 40 folkehøgskoler og i 2016/17 er 35 skoler med. Totalt har 45 skoler vært med. Prosjektet er støttet med totalt 2 millioner kroner fra Bergesenstiftelsen og 1,5 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen. Fra folkehøgskolenes side ledes arbeidet av de to sentrale pedagogiske konsulentene og Internasjonal sekretær. Læringsmetoden som brukes er aksjonslæring. Til dette, og til det vitenskapelige arbeidet er professor Tom Tiller engasjert. Prosjektet avsluttes våren 2017.

5.5. Mentorordningen i folkehøgskolen

Risøy, Skiringssal og Ringerike folkehøgskole startet i 2016 opp et pilotprosjekt om mentorer for folkehøgskoleelever som ikke har fullført videregående skole. Prosjektet ledes av Øyvind Brandt. Prosjektet er søkt utvidet og videreført skoleåret 2017/18.

5.6. Vikar for tillitsvalgt

Folkehøgskolerådet har i 2016 hatt til disposisjon kr. 1 878 000 og betalt ut kr. 1 755 851,- til vikar for tillitsvalgt. Resten på kr. 122 149 er foreslått overført til forskningsfondet.

5.6 Oppholdspenger for 2017/2018

Økonomiutvalget har uttalt at dersom skolene tar utgangspunkt i sine priser for 2016/2017, vil det være forsvarlig å øke prisene med 2,62 % for skoleåret 2017/18 Oversikt over gjennomsnittspriser er sendt ut til skolene som rundskriv.

5.7 Kopinor

For 2016 har Folkehøgskolerådet, på vegne av folkehøgskolene, prolongert tidligere inngåtte avtale om fotokopiering og lignende av opphavsrettslig beskyttet materiale i folkehøgskoler. Skolenes andel er beregnet på bakgrunn av godkjent elevtall 1. oktober foregående år.

5.8 Møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet

Folkehøgskolerådet har i 2016 vært i møter med politisk ledelse i KD. Temaer for møtene har vært. Justeringer/endringer av forskriftene for folkehøgskoler, mentorordningen og koordinering av flyktningarbeidet.

5.9 Kontakt med Kunnskapsdepartementet

Folkehøgskolerådet har en utstrakt og god kontakt med embetsverk og byråkrati i departementet.

5.10 Møter med politikere på Storting og i de politiske partiene

Folkehøgskolerådet har i 2016 hatt flere møter, formelle og uformelle, med politikere på Stortinget og i partiapparatene for å fremme folkehøgskolenes saker. Spesielt er det satt fokus på elleve måneders studiestøtte, bærekraftprosjektet, tilskudd til koordinering av flyktninger og mentorordningen.

5.11 Statsbudsjettet for år 2017

Opprinnelig forslaget til kapittel 253 innebar et samlet tilskudd til folkehøgskolene på nesten kr. 829 millioner kroner etter en kostnadsjustering på 2,5 prosent. Dette var omtrent som forventet. Imidlertid ble ikke folkehøgskoleelevene tilgodesett med muligheten til elleve måneders studiestøtte. Det ble heller ikke bevilget midler til bærekraftprosjektet med Framtiden i våre hender og til koordineringen av flyktninger på folkehøgskoler. Trykket på elleve måneders studiestøtte er videreført inn i 2017.

5.12 Flyktninger på folkehøgskoler

Folkehøgskolerådet har i 2016 koordinert opptaket av enslige mindreårige flyktninger og unge flyktninger på folkehøgskoler. Til dette har Rådet mottatt 300 000 kroner fra Kunnskapsdepartementet. Tilsammen har det i skoleåret 2016/17 vært rundt 100 flyktninger fordelt på 20 folkehøgskoler.

5.13 Økonomi

5.13.1 Tilskuddsmodell og innretning av tilskuddet

I budsjett for 2017 var det foretatt en reell kostnadsjustering av tilskuddet til folkehøgskolene med 2,5 prosent. På bakgrunn av tildelte midler, foreslo Folkehøgskolerådet en innretning av tilskuddet. Forslaget ble fulgt på de fleste punktene, men med lavere tilskudd til SKAP og Fhs Nord-Norge og tilsvarende økning på de resterende skolene. Disse skolene har klaget avgjørelsen inn for Kunnskapsdepartementet.

5.13.2 Økonomianalyse

Folkehøgskolerådet har bistått flere skoler ved gjennomgang av skolenes økonomi. Det er gjennomført en økonomianalyse for 2015 som er gjort kjent for skolene. Det vil også bli gjennomført en tilsvarende analyse for 2016.

5.13.3 Husleietilskudd

Folkehøgskolerådet har mottatt og behandlet søknader om tilskudd til utførte nybygg og storvølinger fram til 1. september og godkjent nye prosjekter for støtte i 2017.

Folkehøgskolerådet har også avgitt innstilling på fordeling av husleietilskuddet for 2017 til Utdanningsdirektoratet. Rådet anbefalte at det ble betalt ut 60 100 000 kroner som husleietilskudd i 2017. 39 914 654 kroner av disse med en rentefot på 3,0 % på bakgrunn av godkjent husleiegrunnlag og 20 185 348 på bakgrunn av godkjent internatkapasitet.

For arbeidet har Rådet avsatt kr. 100 000 av tilskuddet fra Kunnskapsdepartementet.

5.13.4 Forskjellig merverdiordning på privateide og fylkeseide folkehøgskoler

Folkehøgskolerådet har tatt opp den forskjellige ordningen når det gjelder merverdikompensasjon på privateide og fylkeseide folkehøgskoler med kontrollorganet ESA. ESA ba om en bedre begrunnelse av henvendelsen og Rådet har drøftet saken med advokat. Advokaten er ikke sikker på om vi når fram med saken overfor ESA og det vil koste et vesentlig beløp å forberede saken. Rådet fattet vedtak om å la saken hvile og ikke gjøre flere initiativ på det nåværende tidspunkt.

5.14 Beregning av elevtall/arbeid med Navi Sentralbase

Folkehøgskolerådet har også i 2016 arbeidet med og kontrollisert dataene i Navi Sentralbase.

5.15 Nye folkehøgskoler

SKAP folkehøgskole startet opp høsten 2016. Følgende søkte i 2016 om tillatelse til oppstart høsten 2017: Jappe Ippes folkehøgskole, Eresfjord folkehøgskole, Ørskog folkehøgskole, Fhs helse, Goethes fhs, Nordkapp fhs og Sjunkehatten folkehøgskole. Ingen av søkerne fikk ja til oppstart i 2017.

5.16 Internasjonalt arbeid i folkehøgskolen

Internasjonalt utvalg er oppnevnt av Folkehøgskolerådet for å arbeide med internasjonale saker på vegne av Rådet – se vedlagte årsmelding.

Folkehøgskolerådet takker internasjonal sekretær og utvalget for innsats og godt utført arbeid.

5.17 Økonomiarbeid i folkehøgskolen

Økonomiutvalget er oppnevnt av Folkehøgskolerådet for å arbeide med økonomiske saker på vegne av Rådet – se vedlagte årsmelding.

Folkehøgskolerådet takker økonomisekretær og utvalget for innsats og godt utført arbeid.

5.18 Fondet for folkehøgskolen

Folkehøgskolerådet utgjør styret for Fondet for folkehøgskolen. Styret har hatt ett møte i 2016 – se vedlagte årsmelding.

5.19 Arendalsuka 2016

Folkehøgskolerådet deltok på Arendalsuka.

6. Nordisk arbeid

Leder, nestleder og sekretær deltar i møtene i Nordisk Folkehøgskoleråd.

7. Folkehøgskoleordbok

Folkehøgskolerådet oppdaterer sin nettbaserte ordbok til bruk for folkehøgskoleansatte og andre interesserte. www.folkehogskole.no/fhsr/

8. Internettadresser

Folkehøgskolerådet: www.folkehogskole.no/fhsr

Internasjonalt Utvalg: www.folkehogskole.no/iu

Økonomiutvalget: www.folkehogskole.no/fhsr

Fondet for folkehøgskolen: www.folkehogskole.no/fhsr

Oslo 15. mars 2017

Edgar Fredriksen /s/
leder

Odd Arild Netland /s/
sekretær

Vedlegg:

1. Internasjonalt Utvalg - årsmelding 2016
2. Økonomiutvalget - årsmelding 2016
3. Fondet for folkehøgskolen - årsmelding 2016

Vedlegg 1

internasjonalt utvalg
FOR FOLKEHØGSKOLEN

ÅRSMELDING FOR INTERNASJONALT UTVALG (IU) 2016

Medlemmer av IU 2016

Totalt fire medlemmer, to fra NKF og to fra FHF: Kristine E. Morton, Folkehøgskolen Nord-Norge (til 1. september) Ato Owusu-Addo, Borgund folkehøgskole (gjenvolgt for 2 år, 1. september) Geir Prøven, Elverum folkehøgskole (til 1. juli, ikke på gjenvolgt) Tommy van Pelt, Agder folkehøgskole (fra 1. september) Jakob Steenberg Thompson, Sund folkehøgskole (fra 1. september) Ola Mo, Viken folkehøgskole (permisjon hele 2016) Vara: Silje Ødegård, Fredly folkehøgskole (fra 1. september) Roseane dos Reis, Fana folkehøgskole (fra 1. september)	Internasjonal sekretær (leder IU): Brita Phuthi
--	---

AKTIVITETER, PROSJEKTER OG SAMARBEID:

IU er et rådgivende og tilrettelegende organ under FHSR. Utvalget arbeider, gjennom informasjons- og opplysningsarbeid for at folkehøgskolene skal bidra til å skape en bærekraftig utvikling og mer rettferdig verden. I løpet av 2016 har IU hatt 6 møter og behandlet 30 saker. Under følger en oversikt over aktiviteter gjennomført i regi av IU og internasjonal sekretær i FHSR for 2016:

Skolebesøk

I 2016 har int. sekr. gjennomført 10 skolebesøk (Nordmøre, Hurdal verk, Rønningen, Namdals, Haugetun, Jæren, Holtekilen, FHS Nord-Norge, Skjeberg, og Torshus). Skolebesøkene har hatt «Pedagogikk for de rike» (PFR) som overordnet tema. PFR defineres som «endring av holdning og handling for en bedre og mer rettferdig verden gjennom økt forståelse av individets rolle som ansvarlig samfunnsborger i en global nord/sør kontekst». I tillegg til elevseminaret PFR, har int. sekr. hatt møte med ansatte om skolens internasjonale engasjement med fokus på skolens verdisyn/kompetansemål og forankring i undervisning og drift. Under høsten var også etiske utfordringer i folkehøgskolens globale engasjement et hovedtema, i tråd med IUs arbeid med dette skoleåret 2016-17. Gode tilbakemeldinger fra både elever og ansatte.

Interne folkehøgskolearrangement

Int. sekr. holdt to workshoper om integrering av unge flyktninger på folkehøgskole under rektormøtet i Bodø i januar. 11.-12. oktober holdt int.sekr. foredrag og workshop om etiske utfordringer i folkehøgskolens globale engasjement på distriktsmøtet på Folkehøgskolen 69 grader Nord. I tillegg var int. sekr. med å arrangere en fagdag om studiereiser til Israel/Palestina på Folkehøgskolekontoret 16. juni.

Internasjonalt seminar arrangert av IU

Tema: «Etiske utfordringer i folkehøgskolens globale engasjement»

Seminar for ansatte i folkehøgskolen: 1.-2. desember i Oslo (Anker hotell). Seminaret hadde ca. 25 deltakere, fra 18 folkehøgskoler.

Innhold: Foredrag av Petter Eide (tidligere daglig leder av Norsk Folkehjelp, Amnesty Norge og Care), Peter Ringstad (Tax Justice Network Norge) og Knut Hjellevad (ROG-samarbeidet). På dag to ble det arrangert en panelsamtale om utdanning for bærekraftig utvikling, ledet av Maria Korkunc i Røde Kors med deltakerne Rune Arctander (FN-sambandet), Kasper Landmark (Fredskorpset), Dennis Mwanzia (CHRISCH Nairobi) og Frida Bjørneseth (samfunnsviter og tidligere folkehøgskoleelev på solidaritetslinje). Gjennom workshoper utarbeidet også deltakerne et utkast til «Folkehøgskolens

globalvettregler», inspirert av «Fjellvettregelene». Globalvettreglene skal ferdigsstilles og distribueres til folkehøgskolene mai 2017. Deltakerne ga svært gode tilbakemeldinger i evalueringen.

Aksjonsforskning og bærekraft – folkehøgskolen for framtiden

3-årig samarbeidsprosjekt mellom folkehøgskolene og Framtiden i våre hender (2014-2017).

I 2016 har prosjektet fullført det første ordinære prosjektåret, etter pilotåret, og startet det andre og siste prosjektskoleåret. Totalt har 45 folkehøgskoler deltatt i prosjektet; over halvparten av alle folkehøgskolene i Norge. Int. sekr. er medlem av prosjektgruppa og har deltatt på flere møter i gruppa i løpet av året, og vært med å produsere pilotrapport og ressurshefte for prosjektet. Int.sekr. har også holdt seminar for ansatte ved en deltakerskole, deltatt og holdt foredrag/workshop på tre regionale samlinger, holdt workshop i Bergen og Trondheim, samt hatt en sentral rolle i arrangementen av oppstartsamling 22-23. september i Lillestrøm, for deltakerskolene for skoleåret 2016-17 (35 skoler og ca. 160 deltakere). Prosjektet får støtte fra Bergensenstiftelsen og Sparebankstiftelsen DNB.

Nyankomne unge flyktninger på folkehøgskole

I desember 2015 sendte statsrådene Isaksen og Listhaug ut brev til alle kommunene om mulighet for bosetting av unge enslige mindreårige flyktninger i samarbeid med folkehøgskoler. Folkehøgskolene viste stor velvilje til å organisere tilbud for unge flyktninger på folkehøgskole, og FHSR og int. sekr. har i 2016 jobbet mye med koordinering av dette arbeidet. Int. sekr. har gjennomført flere spørreundersøkelser opp mot folkehøgskolene, samarbeidet med IMDi og KS, samt arrangert erfaringsseminar 8. juni med over 40 deltakere. I løpet av høsten 2016 var det over 20 folkehøgskoler som totalt tok imot rundt 90 unge flyktninger som elever skoleåret 2016-17.

Nordisk folkehøgskolesamarbeid

I 2015 fikk FOLAC/Nordisk Folkehøgskoleråd innvilget støtte av Nordplus til et nordisk folkehøgskoleprosjekt om FN's nye bærekraftsmål, for skoleåret 2015-16. Int. sekr satt i styringsgruppen og deltok på flere styringsgruppemøter over skype. Int.sekr. har ledet det norske arbeidet i prosjektet, som har vært aksjonsforskning- og bærekraftprosjektet. Fra Norge deltok to pedagoger fra henholdsvis Hurdal Verk og Elverum folkehøgskole. Alle de nordiske prosjektdeltakerne møttes på Nordiska folkehøgskole i Kungälv for et heldagsmøte 12. april, for utveksling av erfaringer. Prosjektene ble også presentert for deltakerne under den årlige Vårkonferansen 13.-14. april, samme sted. I tillegg har int. sekr. skrevet artikler om prosjektet på IUs nettsider og i folkehøgskolebladene.

Nordisk etterutdanning: Kunnskap for bærekraftig utvikling

Int. sekr. er medlem av nettverket for bærekraftig utvikling i regi av Nordisk nettverk for voksnes læring (NVL). I 2016 fortsatte dette nettverket arbeidet med den nordiske etterutdanningen «Kunnskap for bærekraftig utvikling», som fikk støtte fra Nordisk ministerråd til å arrangere et nytt kurs for etterutdanningen. 20 voksne tok utdanningen i 2016, herunder en norsk folkehøgskolelærer. Kurset startet vinteren 2016 med første samling i Oslo, som int. sekr. var med å planlegge. Int. sekr. deltok på utdanningens siste samling i Finland i 21.-24. november. Her var det også arbeidsmøte i ressursgruppen hvor startegi for videreføring av utdanningen ble lagt. Etterutdanningen er evaluert av to forskere ved Århus universitet, med gode resultater. (<http://nvl.org/hallbar-utveckling>).

Fairtrade

Merkeordningen for rettferdig handel promoteres ovenfor skolene som et handlingsalternativ som bidrar til bedre arbeidsvilkår i sør. Int. sekr samarbeider med Fairtrade Norge om dette arbeidet. Ved utgangen av 2016 var det 18 Fairtrade-folkehøgskoler (økt med 4 skoler siden 2015).

Miljøsertifisering

Sertifiseringene Miljøfyrtårn og Grønt Flagg promoteres av IU. Ved utgangen av 2016 var det 4 folkehøgskoler som hadde Grønt Flagg status og 6 var Miljøfyrtårnsertifisert. 3 folkehøgskoler var også debio-sertifisert (økologiske varer).

Media

IU har fast spalte i folkehøgskolens to blader: Kristen folkehøgskole og Folkehøgskolen, og har i tillegg skrevet noen artikler til bladene i løpet av 2016. Høsten 2016 hadde IU en fast spalte om etiske utfordringer i folkehøgskolenes globale engasjement. IU har lagt ut aktuelle nyheter på www.folkehogskole.no/iu.

Vedlegg 2

Økonomiutvalget for Folkehøgskolerådet

ÅRSMELDING – ØKONOMIUTVALGET - 2016

Økonomiutvalget har hatt disse medlemmene:

*Johan Smit, leder
Erling Helland, NKF - møtesekretær
Inger Veiteberg, FHF
Dag Folkvord, FHF
Signe Rosland Jensen, NKF*

Utvalget har hatt 3 møter og drøftet 29 saker. I tillegg har representanter vært med på møter i Folkehøgskolerådet.

De viktigste sakene i 2016 har vært:

- *Statsbudsjettet - tilskudd til folkehøgskolene i 2016 og 2017.*
- *ØU har bedt Folkehøgskolerådet å ta opp momskompensasjon med ESA.*
- *Forenkling av regelverk for søknad om økt husleietilskudd*
- *ØU har kartlagt lønnsituasjonen/lønnsutviklingen for ulike stillinger ved alle folkehøgskolene.*
- *Økonomianalysen viser at kostnadene pr elev på liten, mellomstor og stor skole var relativt likt. Kostnadene var høyere i 2015 enn i 2013. Skolene bruker i snitt kr. 442 mer per elev på lønn pedagogisk personale, de tre stillingene, vedlikehold og energi enn det de får i basis og elevavhengig tilskudd.*
- *Oppholdspenger/Kostpenger for 2017-2018 er foreslått økt med 2,55% fra 2016-17. Konsumprisøkningen var på 4,43% og lønnskostnadene 1,4%. Gjennomsnittsskolen tar kr 68 352,- for kost og losji på dobbeltrom og kr 2 093 i innmeldingspenger. Gjennomsnittskostnad på folkehøgskolene er kr. 109 984.*
- *Fastsatt rentesats på 3,0 % til bruk ved utregning husleietilskudd i 2017. 60 099 912 kroner ble fordelt som husleietilskudd, 39 914 654 kroner av disse med en rentefot på 3,0 % på bakgrunn av godkjent husleiegrunnlag og 20 185 258 på bakgrunn av godkjent internatkapasitet.*

*Oslo, 14.02.2017
Johan Smit - leder-*

Vedlegg 3

FONDET FOR FOLKEHØGSKOLEN ÅRSMELDING 2016

1. Styret (Folkehøgskolerådet) for Fondet for folkehøgskolen

Edgar Fredriksen, NKF, leder.
Øyvind Brandt, FHF, nestleder.
Kjell Konstali, IKF
Åsmund Mjelva/Morten Eikenes IF
Mona Økland FHF
Kjersti Versto Roheim IKF
Odd Arild Netland, sekretær

2. Møtevirksomhet

Styret for Fondet for folkehøgskolen har hatt ett møte i 2016, 2. september.

3. Utbetaling av midler for 2016

Det ble ikke tildelt midler for 2016.

4. Tildeling av midler for 2017

Det kom ingen søknader til Fondet for 2017. Styret vedtok i sitt møte 30. november 2016 at midler fra fondet i 2017 kan brukes til utgivelse av prosjektrapport for Bærekraftprosjektet.

5. Fondskapitalen

Fondskapital 01.01.16	997 920
Renteinntekter	500
Renteinntekter bank pr 31.12.16	7 007
Fondskapital 31.12.16 (innestående på konto)	
Tildelt Folkehøgskoleforbundet 2015 - (ikke utbetalt)	-20 000
Disponibel fondskapital 31.12.16	985 427

Oslo 9. mars 2017

Edgar Fredriksen /s/
leder i Folkehøgskolerådet

Odd Arild Netland /s/
sekretær i Folkehøgskolerådet